

ILMARINEN

VASTUULLISEN SIJOITTAMISEN PERIAATTEET

Ilmarisen hallituksen hyväksymä 18.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO

2

Kansainvälisten normien noudattaminen ja sijoituskohteiden poissulkeminen	3
Aktiivinen omistajuus	3
Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin	3
Periaatteiden hyväksyntä ja käytännön ohjeistus	3
Raportointi	3

YMPÄRISTÖPERIAATTEET

4

Sijoitustoiminnan perusoletukset ympäristövaikutuksista	4
Ilmastoperiaatteet	4
Ilmastoperiaatteet sijoitustoiminnassa	4
Sijoitustoiminnan perusoletukset ilmastovaikutuksista	4
Sijoitustoiminnan ilmastotavoitteet	4
Ilmastoperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa	5
Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa	5

IHMISOIKEUSPERIAATTEET

5

Ihmisoikeusperiaatteet sijoitustoiminnassa	5
Sijoitustoiminnan perusoletukset ihmisoikeusvaikutuksista	5
Ihmisoikeusperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa	5
Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa	5

OMISTAJAOHJAUKSEN PERIAATTEET

5

Omistajaohjaus ja sijoitusstrategia	6
Työeläkevarojen merkitys ja suomalainen omistaminen	6
Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta	6
Omistajaoikeuksien käyttö kohdeyrityksissä	6
Osallistuminen hallitustyöskentelyyn	6
Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin	7
Yhtiökokouskutsu ja yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat	7
Yhtiön hallituksen kokoonpano	7
Palkitseminen	7
Pääomarakenteen muutokset	7
Osinkopolitiikka	8
Osakesarjat ja äänivalta	8
Vastuullisuutta edistävät yhtiökokousesitykset	8
Osallistuminen ja äänioikeuden käyttö yhtiökokouksissa	8
Vuoropuhelu omistamiemme yhtiöiden, muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa	8
Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella	8
Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin ja sidosryhmiin	8

Tämä dokumentti kuvaa periaatteita, jotka Ilmarinen ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon. Nämä vastuullisen sijoittamisen periaatteet sisältävät kolme teemaa: ympäristö, ihmisoikeudet ja omistajaohjaus.

Ilmarisen hallitus hyväksyy tämän dokumentin ja vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä vastaa sen ylläpidosta ja päivittämisestä.

Vastuuhenkilö: Anna Hyske, vastuullisen sijoittamisen päällikkö

JOHDANTO

Vastuullisuus on olennainen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Ilmarisen tehtävänä on sijoittaa eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti siten, että pystymme maksamaan eläkkeet myös tulevaisuudessa. Olemme pitkäaikainen sijoittaja, ja velvollisuutemme on toimia asiakkaidemme ja eläkkeensaajien edun mukaisesti. Osana tämän tehtävän toteuttamista otamme huomioon sijoituspäätösten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät näkökohdat. Näiden näkökohtien huomioimisella katsomme olevan vaikutusta myös sijoitusten tuottoihin. Hallinnoimme aktiivisesti sijoituksiin liittyviä vastuullisuusriskejä sekä tunnistamme

sijoitusmahdollisuuksia kestävän kehityksen haasteiden ja tavoitteiden ratkaisuihin. Lisäksi vaikutamme positiivisesti vastuullisuuden edistämiseen sekä omalla sijoitustoiminnallamme että myös valitsemiemme varainhoitajien kautta. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden tavoitteena on taata, että toimimme Ilmarisen arvojen mukaisesti.

Ilmarisen sijoituksilla on paljon vaikutuksia yhteiskuntaan. Vastuullisen sijoittamisen periaatteilla ja käytössä olevilla työkaluilla ohjaamme sijoitustoimintaamme ja siten pyrimme minimoimaan sijoitusten negatiivisia vaikutuksia sekä lisäämään positiivisia vaikutuksia.

VASTUULLINEN SIOJITTAMINEN ILMARISESSA

Yksi tapa arvioida vastuullisuutta on käyttää YK:n määrittelemiä kestävä kehityksen tavoitteita (SDG¹). Niiden tarkoituksena on kiinnittää huomiota globaaleihin ongelmiin, niiden juurisyihin ja rohkaista ratkaisemaan näitä haasteita. Tavoitteet ovat alun perin kirjoitettu valtioiden näkökulmasta, mutta monet yritykset ja sijoittajat ovat ottaneet tavoitteet myös omaa toimintaa ohjaaviksi tekijöiksi.

SDG:t ja ratkaisukeskeiset liiketoimintamallit ovat osa Ilmarisen vastuullisuusarvioiteja ja -tavoitteita. Koska tavoitteet ovat linkittyneitä toisiinsa, sopivien ratkaisujen kautta voidaan saada positiivista kehitystä useammankin tavoitteen osalta. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat monella tapaa ihmisoikeuskysymyksiä ja ihmisoikeuksiin liittyvissä tavoitteissa ratkaisuja löytyy ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja toiminnan sopeuttamisesta.

Olemme jakaneet vastuullisuuden kolmen teeman alle (ESG). Nämä teemat ovat ympäristö (E = environment, ympäristö), sosiaalinen vastuu (S = social, ihmisoikeudet) ja hyvä hallintotapa (G = governance, omistajaohjaus). Teemojen alle on kirjattu periaatteita, jotka yhdessä tämän johdannon kanssa muodostavat vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Kaikkia teemojen alaisia periaatteita voidaan myös tarkastella erillisinä dokumentteina.

Teemojen erilaisuudesta huolimatta niitä kaikkia ohjaa kolme keskeistä vaatimusta:

- Kansainvälisten normien noudattaminen
- Aktiivinen omistajuus/dialogi
- Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin

Kansainvälisten normien noudattaminen ja sijoituskohteiden poissulkeminen

Kansallinen lainsäädäntö ei aina ole riittävän vahvaa vastuullisuuden näkökulmasta ja siksi edellyttämme sijoituskohteitamme myös kansainvälisten normien noudattamista. Odotamme sijoituskohteena olevien yritysten noudattavan YK:n Global Compact -aloitteen periaatteita ja niiden perustana olevia YK:n ihmisoikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevia julistuksia sekä ILO:n työelämän perusperiaatteita ja oikeuksia koskevaa julistusta. Kokemuksemme mukaan poissulkemisen sijaan saamme laajempaa hyötyä vaikutusprosessien avulla. Suljemme kuitenkin kansainvälisiä normeja rikkoneet yritykset sijoituksiemme ulkopuolelle, mikäli vaikutusprosessit eivät tuota tulosta. Emme myöskään sijoita suoraan yhtiöihin, jotka ovat esimerkiksi hiiliriippuvaisia tai valmistavat tupakkatuotteita tai kansainvälisissä sopimuksissa kiellettyjä aseita. Tarkemmat yksityiskohdat poissulkemisista ja siitä miten periaatteita huomioidaan sijoituspäätöksissä, on kuvattuna vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistuksessa (linkki ohjeistukseen).

Oman jatkuvan seurannan lisäksi ulkopuolinen yhteistyökumppanimme käy säännöllisesti arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Vaikutusprosessi on ensisijainen keino epäsuotavan toiminnan lopettamiseksi. Mikäli vaikuttaminen ei tuota tulosta, irtaudumme omistuksesta mahdollisuuksien mukaan.

Otamme sijoitustoiminnassamme huomioon Financial Action Task Forcen (FATF) julkilausumat kansainvälisistä vel-

voitteista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseksi sekä YK:n ja EU:n finanssipakotteet.

Aktiivinen omistajuus

Aktiivinen omistajuus on olennainen osa Ilmarisen sijoitus-toimintaa. Aktiivisen omistajuuden ja dialogin kautta meillä on mahdollisuus vaikuttaa sijoituskohteisiimme ja tuoda esiin liiketoimintaa edistävää vastuullisuutta tai sitä haittaavia riskitekijöitä. Keskustelemme sijoituskohteenamme olevien yritysten kanssa aktiivisesti tavoitteenamme edistää vastuullisuutta ja puuttua epäkohtiin. Mikäli sijoituskohte ei esimerkiksi noudata kansainvälisiä normeja, syvennämme keskustelua vaikuttamisprosessiksi, joka tähtää epäsuotavan toiminnan loppumiseen ja vastuullisten toimintatapojen omaksumiseen. Mikäli epäsuotava toiminta ei lopu vaikuttamisen seurauksena, on viimeisenä keinonamme omistuksesta irtautuminen mahdollisuuksien mukaan. Vaikutusprosessi ei ole pelkästään reaktiivinen toimintatapa. Vaikutamme myös proaktiivisesti lisätäksemme ymmärrystämme ja pienentääksemme sijoitustoimintaan kohdistuvia riskejä. Vaikuttamista voimme tehdä sekä yksin että palveluntarjoajamme ja muiden sijoittajien kanssa sekä sijoittaja-aloitteiden kautta. Tarkemmat määritelmät vaikuttamisista ja siitä miten periaatteita huomioidaan sijoituspäätöksissä, on kuvattuna vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistuksessa

[Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeet](#)

Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hyvä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta. Koska sijoituskohteidemme taloudellisessa menestyksessä vastuullisuustekijöillä on merkitystä, meille on tärkeää, että sijoituspäätöksissä mukana olevat henkilöt osallistuvat vastuullisuustekijöiden analysointiin ja tunnistamiseen. Osana sijoituskohteiden tutkintaa käytämme vastuullisuusindeksejä ja -luokituksia sekä aiheeseen erikoistunutta sisäistä ja ulkopuolista analyysia. Tarkemmat määritelmät integroinnista ja siitä miten periaatteita otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, on kuvattu vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistuksessa (linkki ohjeistukseen).

Periaatteiden hyväksyntä ja käytännön ohjeistus

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteet hyväksyy Ilmarisen hallitus. Näiden periaatteiden laatimisesta ja päivityksestä sekä käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä, jonka kokoonpanoon kuuluu toimitusjohtajan ja sijoitusjohtajan lisäksi edustajia sijoituslinjalta, lakiasioista ja viestinnästä. Periaatteiden toteuttamisesta vastaa Ilmarisen sijoitusorganisaatio.

Raportointi

Avoimuus on yksi Ilmarisen arvoista ja se koskee myös raportointia sijoitustoiminnastamme. Raportoimme sijoitustoiminnastamme laajasti osana Ilmarisen muuta raportointia. YK:n tuemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden

¹Sustainable Development Goals

(Principles for Responsible Investment, PRI) mukaisesti julkaisemme vuosittain PRI-raportin vastuullisen sijoittamisen toimistamme. Oman raportoinnin lisäksi toimitamme tietoja sijoitustoiminnastamme eri sidosryhmien kyselyihin ja vertailuihin mahdollisuuksien mukaan. Yksityiskohtaisempia tietoja vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön toimista ja tavoitteista on kuvattuna Ilmarisen vastuullisuusraporteissa ja PRI-raporteissa.

[Ilmarisen PRI-raportit](#)

YMPÄRISTÖPERIAATTEET

Ympäristöstä ja sidosryhmistään huolehtiva yritys menestyy myös taloudellisesti pitkällä aikavälillä.

Ympäristöllä on keskeinen vaikutus meidän kaikkien terveyteen ja hyvinvointiin. Siksi on luonnollista, että ympäristö on yksi vastuullisuustyömme keskeisistä teemoista. Ympäristöllä tarkoitetaan sijoitustoimintamme osalta sekä rakennettua ympäristöä, kulttuuriympäristöä että luonnonvaraista ympäristöä.

Sijoitustoiminnan perusoletukset ympäristövaikutuksista

Näkemyksemme mukaan:

- Ympäristö- ja maankäyttökysymykset muuttavat talouden ja yritysten toimintatapoja tulevina vuosina. Näihin liittyy liiketoiminta- ja sijoitusmahdollisuuksia, kuten esimerkiksi ympäristömyönteinen teknologia sekä rakennuttaminen.
- Ympäristökysymykset ovat myös sijoitustoiminnalle merkittävä taloudellinen riski, joka voi toteutua esimerkiksi, kun lainsäädännön asettamat vaatimukset lisäävät yritysten kustannuksia, sijoittajat alkavat karttaa tiettyjä yrityksiä tai toimialoja arvioitujen ympäristöriskien perusteella ja/tai kun yritysten toimintaympäristö muuttuu.

Olemme merkittävä rakennuttaja ja kiinteistö-sijoittaja, joten esimerkiksi rakentamisen koko elinkaaren huomioon ottaminen on meille tärkeää. Rakennuttamamme rakennukset on tehty kestäväksi ja joustamaan käyttäjien mukana. Perusoletuksena ja vähimmäisvaatimuksena on, että sijoituskohteemme noudattavat ympäristöön liittyvää kansallista lainsäädäntöä ja kansainvälisiä normeja.

Oman jatkuvan seurannan lisäksi palveluntarjoajamme käy säännöllisesti arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Mikäli omistamallamme yrityksellä on vaikeuksia näiden periaatteiden noudattamisessa, vaikuttamisprosessi on ensisijainen keino epäsuotavan toiminnan lopettamiseksi. Irtaudumme mahdollisuuksien mukaan omistuksesta, mikäli vaikuttamisprosessilla ei saada toivottua lopputulosta.

Pidämme myös tärkeänä sijoituskohteidemme läpinäkyvää, ajantasaista sekä vertailukelpoista raportointia ympäristötekijöistä mukaan lukien ilmastomuutoksen kannalta olennaisten seikkojen raportointi. Ympäristö on laajempi kokonaisuus kuin pelkästään ilmasto. Olemme kuitenkin

tässä vaiheessa keskittäneet ison osan ympäristötyöstämme ilmastomuutokseen. Tästä esimerkkinä on erilliset ilmasto-periaatteet ja niihin liittyvät tavoitteet.

Yksityiskohtaisemmat vaatimukset ja tavoitteet ovat kirjattuna käytännön ohjeistukseen, josta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä.

[Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeet](#)

Ilmastoperiaatteet

Ilmastomuutos on merkittävä globaali uhka, joka voi muuttua kriisiksi, mikäli yhteiskunnan eri toimijat eivät ryhdy toimiin. Päästöjen vähentäminen ei voi olla vapaaehtoisuuteen perustuva toimi, vaan edellytys yhteiskunnallisen vakauden säilymiselle. Ilmastomuutoksen tuomista haasteista huolimatta, siihen liittyy merkittäviä uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Ilmarinen on globaali sijoittaja ja sijoituksistamme syntyy vaikutuksia maapallon eri puolilla. Tämän vuoksi meidän on otettava ilmastomuutos huomioon systemaattisella ja tulevaisuuteen katsovalle tavalla. Ilmastotekijöiden integroinnilla sijoituspäätöksiin voimme osaltamme olla mukana rakentamassa kestävä, oikeudenmukaista siirtymää tukevaa ja menestyksekkästä tulevaisuutta sekä edesauttaa sijoitustoiminnan tavoitteiden saavuttamista.

Ilmastoperiaatteet sijoitustoiminnassa

Ilmastomuutos on merkittävä taloudellinen riski ja mahdollisuus sijoitustoiminnassa.

Sijoitustoiminnan perusoletukset ilmastovaikutuksista

Näkemyksemme mukaan:

- Ilmastomuutos on muuttanut ja muuttaa tulevaisuudessa edelleen talouden ja yritysten toimintatapaa.
- Ilmastomuutoksen konkreettiset vaikutukset heikentävät yritysten liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi äärisääolojen muodossa.
- Voimakkaat päästövähennystavoitteet synnyttävät uusia liiketoiminta- ja sijoitusmahdollisuuksia esimerkiksi vähähiilisen teknologian ja ilmastomuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumiseen liittyen.
- Ilmastomuutos aiheuttaa merkittäviä muutoksia sijoituskohteiden arvossa
- Ilmastomuutos avaa kestävä kasvun mahdollisuuksia vähähiiliseen talouteen siirtymisessä.

Päivitämme jatkuvasti ymmärrystämme ilmastomuutokseen liittyvistä riskeistä sijoitustoiminnassa. Keskeisinä keinoina ovat erilaiset selvitykset, avainhenkilöiden kouluttaminen sekä keskustelut sijoituskohteidemme, asiakkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme edustajien kanssa.

Sijoitustoiminnan ilmastotavoitteet

Pitkän aikavälin tavoitteenamme on saavuttaa hiilineutraalius koko sijoitussalkkumme osalta vuoden 2035 loppuun mennessä. Tavoite on yhteneväinen Suomen asettaman hiilineutraalius 2035 -tavoitteen myötä. Globaalina sijoittajana tiedostamme myös, että kaikilla valtioilla ei ole yhtä kun-

nianhimoisia tavoitteita. Odotamme monien muiden maiden asettavan tavoitteita ja kaikkien ryhtyvän toimiin tavoitteiden saavuttamiseksi. Ilman valtioiden toimia meillä ei ole mahdollisuuksia saavuttaa hiilineutraalia tavoitettamme.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy ilmastoperiaatteisiin liittyvät käytännön toteutustavat, ohjeistukset ja tavoitetasot pidemmän aikavälin tavoitteeseen pääsemiseksi.

Ilmastoperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa

Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tuemme kehitystä mukaan lukien yhteistyötä korostavaa kehitystä, joka edistää ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista. Tuemme myös tarkoituksenmukaisten keinojen käyttöönottoa lainsäädännössä ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämisessä sekä tarkoituksenmukaisia osakkeenomistajien esityksiä.

Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa

Avoimuus on yksi Ilmarisen arvoista ja se koskee myös sijoitustoimintamme ilmastovaikutusten raportointia. Osana Ilmarisen muuta raportointia raportoimme ilmastovaikutuksitamme mukaan lukien ilmastotavoitteistamme ja merkityksellisistä ilmastoon liittyvistä aiheista, riskeistä ja mahdollisuuksista.

IHMISOIKEUSPERIAATTEET

Yritykset tarvitsevat sosiaalisen toimiluvan pärjätäkseen pitkällä aikavälillä. Ihmisoikeudet kuuluvat olennaisesti vastuulliseen liiketoimintaan.

Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen ovat olennainen osa koko Ilmarisen toimintaa ja siten on luonnollista, että ne näkyvät myös sijoitustoiminnassa. Ihmisoikeudet määritellään kansainvälisten sopimusten ja julistusten avulla, esimerkkinä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus. Nämä oikeudet kuuluvat yhtäläisesti kaikille ikään, sukupuoleen, uskontoon, syntyperään tai varallisuuteen katsomatta. Lisäksi muun muassa työelämään ja lapsiin liittyvistä oikeuksista on kirjoitettu yksityiskohtaisemmin juuri niihin aiheisiin keskittyneissä sopimuksissa ja julistuksissa. Ilmarisen ihmisoikeusperiaatteissa kuvataan, miten ihmisoikeudet huomioidaan sijoituspäätöksissämme, käytännön ohjeistuksessa kerrotaan miten nämä periaatteet näkyvät käytännön salkunhoidossa.

Ihmisoikeusperiaatteet sijoitustoiminnassa

Perusoletuksena ja vähimmäisvaatimuksena on, että sijoituskohteemme noudattavat ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien lisäksi myös olennaisia työelämän oikeuksia. Lasten oikeuksien osalta kyse ei ole pelkästään lapsityövoiman käytön estämisessä, vaan myös lasten oikeuksien huomioimisessa

muun muassa tuoteturvallisuudessa, maankäyttökäytöksissä sekä mainonnassa ja markkinoinnissa. Yritysten onkin hyvä katsoa ihmisoikeuksia laajasti ja yhtenä olennaisena osana koko yritysvastuuta.

Oman jatkuvan seurannan lisäksi ulkopuolinen yhteistyökumppanimme käy säännöllisesti arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Mikäli omistamallamme yrityksellä on vaikeuksia näiden periaatteiden noudattamisessa, vaikuttamisprosessi on ensisijainen keino epäsuotavan toiminnan lopettamiseksi. Irtaudumme mahdollisuuksien mukaan omistuksesta, mikäli vaikuttamisprosessilla ei saada toivottua lopputulosta.

Sijoitustoiminnan perusolelutukset ihmisoikeusvaikutuksista

Näkemyksemme mukaan:

- Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen kuuluvat olennaisesti kaikkeen liiketoimintaan.
- Pitkällä aikavälillä kannattava ja vastuullisesti toimiva yritys huolehtii henkilöstöstään, asiakkaistaan ja muista sidosryhmistään liiketoimintaa tukevalla tavalla.
- Ihmisoikeuksista piittaamaton yritys on kasvava taloudellinen riski sijoitustoiminnalle esimerkiksi lainsäädännön tai valvonnan muuttumisen, asiakkaiden, muiden sidosryhmien tai sijoittajien karttamisen kautta.
- Henkilöstönsä hyvinvoinnista huolehtiva yritys viestii kiinnostuksesta pitkäaikaiseen arvonluontiin.
- Työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyvät hankkeet kasvattavat taloudellisen hyödyn lisäksi myös yhtiön positiivista sosiaalista pääomaa.

Ihmisoikeusperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa

Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tavoitteenamme on tukea kehitystä, joka edistää ihmisoikeuksien huomioimista kaikessa liiketoiminnassa.

Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa

Avoimuus on yksi Ilmarisen arvoista ja se koskee myös sijoitustoimintamme ihmisoikeusvaikutusten raportointia. Ihmisoikeuksien osalta käytössämme ei ole ilmastoperiaatteisiin rinnastettavaa raportointikehikkoa ja mittaristoa. Muussa raportoinnissamme nostamme esille myös ihmisoikeusvaikutuksia erityisesti vaikuttamisprosessien kautta.

OMISTAJAOHJAUksen PERIAATTEET

Omistajalla on valta ja vastuu omistajaohjauksen toteuttamisesta. Sen avulla saadaan aikaan positiivista muutosta.

Omistajaohjaus on keskeinen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Olemme aktiivinen omistaja ja vaikutamme eri tavoin omistamiimme yhtiöihin. Aktiivisen omistajaohjauksen painopiste on kotimaisessa omistajuudessa ja suorassa vaikuttamisessa, jota toteutamme muun muassa toimimalla nimitystoimikunnissa, äänestämällä yhtiökokouksissa ja säännöllisellä yhteydenpidolla yritysten johtoon. Epäsuorien omistusten osalta omistajaohjauksesta vastaavat rahastoyhtiöt, joilta kysymme omistajaohjauksen toteuttamisesta säännöllisesti joko kirjallisesti tai tapaamisten yhteydessä.

Näiden periaatteiden lisäksi Ilmarisella on julkinen Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymä omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistus, joka sisältää yksityiskohtaisempia näkemyksiämme esimerkiksi pääomarakenteen muutoksiin ja hallitusvalintoihin liittyen.

Periaatteet koskevat sijoituksiimme sekä kotimaisiin että ulkomaisiin yhtiöihin. Ilmarinen odottaa, että omistetut pörssiyritykset noudattavat paikallisia hallinnointikoodeja ja kansainvälisiä hyvän hallintotavan suosituksia. Suomessa odotamme pörssiyrityksien noudattavan kulloinkin voimassa olevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n hallinnointikoodia. Pidämme tärkeänä, että yhtiöt perustelevat mahdolliset poikkeamiset paikallisista hallinnointikoodeista selkeästi. Muiden kuin pörssiyrityksien osalta odotamme yhtiöiden noudattavan paikallisia hallinnointikoodeja ja kansainvälisiä hyvän hallintotavan suosituksia soveltuvin osin mahdollisuuksien mukaan toimintaympäristö ja yhtiön koko ja asema huomioiden. Pörssiyrityksillä tarkoitamme näissä periaatteissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä. Suomessa tämä tarkoittaa Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin Pörssi) kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä. Listayhtiöillä tarkoitamme näissä periaatteissa sekä säännellyllä markkinalla että monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä. Suomessa tämä tarkoittaa sekä Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin Pörssi) että First North Growth Market Finland (First North) -markkinapaikalla kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä.

Eri markkinoilla on olemassa omat hallinnointikoodit, lainsäädäntö ja paikalliset käytännöt omistajaohjaukseen liittyvissä asioissa. Nämä paikalliset ohjeistukset saattavat olla keskenään ristiriidassa ja siten yrityksillä voi olla haasteita noudattaa eri vaatimuksien lisäksi myös Ilmarisen periaatteita kaikilta osin. Esimerkiksi palkitsemisjärjestelmien käsittelyn ja hyväksynnän osalta on käytössä erilaisia käytäntöjä ja lainsäädäntöä markkinapaikasta riippuen. Näissä tapauksissa voi olla tarkoituksenmukaista katsoa kokonaisuutta, yksityiskohdissa näkyvien erojen sijaan.

Raportoimme lain vaatimalla tavalla internetsivuillamme vuosittain, miten omistajaohjauksen periaatteet on pantu täytäntöön. Tämän lisäksi raportoimme laajasti sijoitustoiminnasta ja vastuullisuustyöstämme muun muassa osana tilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä yritysraporttia.

Omistajaohjaus ja sijoitusstrategia

Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata työeläkejärjestelmän rahoitus pitkällä aikavälillä ja kestäväällä tavalla. Ilmarisen sijoitukset ovat luonteeltaan pitkäaikaisia, ja tavoitteena on sijoituskohteiden mahdollisimman hyvä arvonkehitys pitkällä aikavälillä. Meillä on korkeat odotukset omistamiemme yritysten hyvästä hallinnosta ja vastuullisesta liiketoiminnasta. Ilmarisen näkemyksen mukaan vastuullisella toiminnalla on alentava vaikutus yritysten vieraan ja oman pääoman kustannuksiin ja sitäkin kautta vastuullisuusnäkökohtien huomiointi on osa sijoitusten ja sijoitustoiminnan riskienhallintaa. Vaikuttamalla omistamiemme yhtiöiden hallintoon voimme

omalta osaltamme edistää hyvää pitkäaikaista arvonkehitystä.

Työeläkevarojen merkitys ja suomalainen omistaminen

Eläkevarojen tuottava sijoittaminen turvaa eläkkeiden kestäväen rahoituksen ja on siten keskeinen osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Ilmarinen on merkittävä omistaja suomalaisissa pörssiyrityksissä ja laajemminkin merkittävä taloudellinen toimija suomalaisessa yhteiskunnassa.

Noin neljännes sijoitusvarallisuudestamme on sijoitettu Suomeen ja on sitä kautta suoraan hyödyttämässä Suomen elinkeinoelämää. Suomalaisten yritysten menestys vaikuttaa sijoitustuottoihimme ja Suomessa tehtävällä työllä on suora yhteys Ilmarisen eläkemaksukertymään.

Ulkomaisissa sijoituksissamme vaikutusmahdollisuutemme yksin ovat yleensä huomattavasti pienemmät johtuen pienemmistä suhteellisista omistusosuuksista.

Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta

Ilmarinen seuraa omistamiensa yritysten toimintaa eri tavoin muun muassa tapaamisten ja raportoinnin avulla. Sijoituskohteena olevan yhtiön tulee olla toiminnassaan riittävän läpinäkyvä ja annettava tietoja esimerkiksi taloudellisesta suoriutumisestaan, strategiasta ja riskien arvioinnista.

Pidämme tärkeänä, että kohdeyritykset raportoivat avoimesti, säännöllisesti ja monipuolisesti toiminnastaan. Taloudellisen raportoinnin lisäksi yritysten on raportoitava hallintotavastaan ja vastuullisuusperiaatteistaan sekä niiden soveltamisesta ja niihin liittyvistä tavoitteista. Lisäksi pidämme tärkeänä, että yritykset raportoivat osana muuta raportointiaan myös veropolitiikastaan ja verojalanjäljestään, monimuotoisuusperiaatteistaan sekä toimintansa hiilijalanjäljestä ja muista ympäristövaikutuksista. Hyvä käytäntö on, että raportoivat vastuullisuustiedot ovat riippumattoman tahon varmentamia, huomioiden kuitenkin yrityksen koko ja resurssit.

Omistajaoikeuksien käyttö kohdeyrityksissä

Osallistuminen hallitustyöskentelyyn

Ilmarisen hallintoelinjäsenyydet ja sivutoimet -ohjeessa määritellään millä edellytyksillä Ilmarisen henkilöstö voi toimia muiden yhtiöiden ja säätiöiden hallintoelimien jäsenenä. Ilmarisen hallitus hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet listayhtiöiden hallintoelimissä. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin listayhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Arviointia tehdessään päätöksentekijä ottaa huomioon työeläkeyhtiöiden itsenäisyys- ja riippumattomuusvaatimukset, jäsenyyden tarkoituksenmukaisuuden ja työeläkeyhtiön edun. Lisäksi huomioidaan se, että jäsenyys ei aiheuta eturistiriitoja, ei vaikuta haitallisesti sijoitustoiminnan päätöksentekoon eikä haittaa henkilön perustehtävän hoitoa Ilmarisessa. Tiedot ilmarislaisten hallituspaikoista on lueteltu Ilmarisen verkkosivuilla.

[Ilmarisen hallintoelinjäsenyydet ja sivutoimet -ohje](#)

[Ilmarisen hallituspaikat](#)

Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Pörssiyhtiöissä ja suurissa listaamattomissa yhtiöissä hallituksen valintaprosessin tehostamiseksi tarvitaan nimitystä valmisteleva toimielin, jossa voi olla sekä hallituksen jäseniä että osakkeenomistajien edustajia. Ilmarinen osallistuu aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta. Ilmarinen edistää omistamiensa yritysten ammattitaitoista hallintoa ja johtamista.

Ilmarinen kannattaa ensisijaisesti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostamista, jossa jäsenet olisi valittava suurimpien omistajien edustajien joukosta. Niissä yhtiöissä, joissa omistus on hajautunut, hallituksen jäsenistä koostuva nimitysvaliokunta voi olla perusteltu. Jälkimmäisessäkin tapauksessa Ilmarinen pitää hyvänä, että suurimpia osakkeenomistajia kuullaan mahdollisista hallituskokoonpanomuutoksista tarvittaessa etukäteen.

Yhtiökokouskutsu ja yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat

Ilmarinen pitää tärkeänä, että kaikki tavanomaisesta poikkeavat esitykset perustellaan yksityiskohtaisesti jo kokouskutsussa. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajille tulisi esitellä tiiviisti ja selkeästi hallinnointikoodin mukaan yhtiön toimielinten palkitsemispolitiikka ja -raportti. Myös veropolitiikan ja -jalanjäljen esittely on toivottavaa.

Yhtiön hallituksen kokoonpano

Ilmarinen pitää tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Hallituksen monipuoliseen kokoonpanoon kuuluu myös se, että hallituksen jäsenenä on molempia sukupuolia. Hallituksen jäsenmäärän ja kokoonpanon tulee olla linjassa kyseessä olevan yhtiön toimialarakenteen ja elinkaarivaiheen kanssa. Hallituksessa tulee olla riittävän laaja-alaista osaamista ilman, että hallituksen jäsenmäärää kasvatetaan tarpeettomasti.

Hallituksen jäsenellä on oltava tarpeeksi aikaa hoitaa luottamustehtävänsä. Hallitukseen ei siten pitäisi valita henkilöitä, jotka toimivat samanaikaisesti liian monien yhtiöiden hallituksissa. Pörssiyhtiön toimitusjohtajalla voi pääsääntöisesti olla enintään kaksi ulkopuolista pörssiyhtiön hallituspaikkaa, joista enintään toinen voi olla puheenjohtajuus. Lisäksi hallituksen valinnassa on tärkeää kiinnittää huomiota hallituksen jäsenen riippumattomuuteen. Riippumattomuuden arvioinnin perustana on esimerkiksi Suomessa pörssi-yhtiöiden hallinnointikoodi. Hallituksen enemmistön on oltava lähtökohtaisesti riippumaton yhtiöstä ja vähintään kahden hallituksen jäsenen on oltava yhtiön lisäksi riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Ehdolla olevien, uusien hallitusjäsenten riippumattomuusselvityksen tulokset on hyvä julkaista osana ehdolla olevien henkilöiden esittelyä.

On tärkeää, että hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät on selvästi eriytetty. Toimitusjohtaja raportoi hallitukselle operatiivisesta toiminnasta, jota hallitus valvoo. Hallitus vastaa yrityksen strategisista linjauksista. Toimitusjohtajaa ei pääsääntöisesti pitäisi valita johtamansa yhtiön hallitukseen.

Pidämme tärkeänä, että hallituksen jäsenillä on osakeomistusta yhtiössä. Osakeomistuksen kautta hallitusten

jäsenten ja osakkeenomistajien tavoitteita voidaan yhdenmukaistaa ja yhtenäistää.

Palkitseminen

Ilmarisen näkemyksen mukaan kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline kyvykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön. Hyvin toteutetut palkitsemisjärjestelmät kannustavat yrityksen arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen. Hyvän palkitsemisjärjestelmän tunnusmerkkejä ovat pitkäjänteisyys, selkeys, yksinkertaisuus ja se, että järjestelmä palkitsee vain ansaitusta menestyksestä. Pidämme hyvänä käytäntönä, että yhtiö vertaa menestystään myös samalla alalla toimiviin verrokkeihin ja kertoo käytetyn verrokkiyhmänsä rakenteen. Yrityksen pitää pyrkiä palkitsemisjärjestelmissään mahdollisimman suureen avoimuuteen.

Ilmarinen pitää tärkeänä, että sekä yrityksen toimiva johto että hallitus omistavat yhtiön osakkeita. Ilmarinen kannattaa yrityksen johdon palkitsemisjärjestelmiä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa omistajien ja yrityksen johdon tavoitteita. Yhtiön ulkopuolisen hallituksen jäsenen palkitsemisen on järjestettävä erikseen toimivan johdon palkitsemisesta. Hallituksen jäsenen osallistuminen samaan osakeperusteiseen palkitsemisjärjestelmään ei ole pääsääntöisesti perusteltua, sillä se voi heikentää valvontavelvollisuuden toteuttamista ja aiheuttaa eturistiriitoja. Ilmarinen pitää tärkeänä, että palkitsemisjärjestelmissä taloudellisten näkökohtien lisäksi otetaan tarkoituksenmukaisesti huomioon myös vastuullisuusnäkökohdat.

Hallituksen jäsenten palkkioiden tulee olla suhteutettuna työn vaativuuteen ja käytettyyn aikaan. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajan tehtävän työmäärä ja vaativuus tulee huomioida palkkiota määriteltäessä. Palkkio voi muodostua vuosikorvauksesta, kokouspalkkioista tai näiden yhdistelmästä.

Toimivan johdon palkka- ja palkitsemisjärjestelmien yksityiskohdista päättäminen kuuluu yhtiön hallituksen tehtäviin. Toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen palkitsemisesta ja heille maksettavista muista korvauksista päättää hallitus yhtiökokouksessa esitetyn palkitsemispolitiikan puitteissa. Ilmarisen näkemyksen mukaan pörssi-yhtiöiden hallituksissa tulisi olla erillinen palkitsemisvaliokunta. Yrityksen johdon ei tule osallistua itseään koskevien palkitsemisjärjestelmien laatimiseen.

Yrityksen muun henkilöstön palkitsemisjärjestelmän laatiminen on ennen kaikkea yrityksen johdon tehtävä, mutta omistajanäkökulman ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän välillä ei saa vallita ristiriitaa.

Pääomarakenteen muutokset

Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta ovat tarkoituksenmukaiset yhtiön strategia ja elinkaari huomioituna. Pidämme hyvänä, että palkitsemiseen käytettävä antivaltuutus olisi erotettuna niin sanotusta yleisestä antivaltuutuksesta, jotta osakkeenomistajat voivat arvioida valtuutusten käyttötarkoitusta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Osinkopolitiikka

Yritysten kyky maksaa osinkoja riippuu yrityksen tuloskehityksestä, yrityksen rahoitusrakenteesta ja yrityksen kasvunäkymistä. Ilmarinen pitää tärkeänä, että yrityksellä on hallituksen vahvistama osinkopolitiikka ja että yritys noudattaa osakkeenomistajan kannalta aktiivista ja tavoitteellista yhtiön vakavaraisuuden turvaavaa osinkopolitiikkaa.

Osakesarjat ja äänivalta

Ilmarinen pitää parhaana rakenteena sitä, että yksi osake vastaa yhtä käytettävissä olevaa ääntä yhtiökokouksissa. Ilmarinen pitää erilaisia äänivaltaileikkureita ja suostumuslausekkeita yleensä yhtiön arvoa alentavina tekijöinä.

Vastuullisuutta edistävät yhtiökokouksesitykset

Suhtaudumme lähtökohtaisesti myönteisesti yhtiökokouksesityksiin, jotka edistävät vastuullisuutta Ilmarisessa noudatettavien periaatteiden mukaisesti. Osallistumme esimerkiksi ilmastovaikutuksiin liittyvien osakkeenomistajien ehdotusten antamiseen sekä tuemme muiden omistajien vastaavia olennaisia ja tarkoituksenmukaisia ehdotuksia. Päätöksiimme esitysten kannattamisesta vaikuttaa se, miten olennaisia ne ovat yhtiön liiketoiminnan ja sen vaikutusten näkökulmasta, miten yhtiö on toiminut asiassa muihin vastaaviin yrityksiin verrattuna sekä yhtiön äänestysuusitus ja sen perustelut. Kannatamme esimerkiksi yhtiökokouksesityksiä, jotka tukevat Ilmarisen ilmastoperiaatteiden keskeistä tavoitetta siitä, että yhtiöt arvioivat strategisia valintojaan ja investointejaan suhteessa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen.

Osallistuminen ja äänioikeuden käyttö yhtiökokouksissa

Ilmarinen osallistuu niiden yhtiöiden varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, joissa olemme merkittävä omistaja tai joissa osallistuminen on muusta syystä tarkoituksenmukaista esimerkiksi esityslistalla olevan teeman vuoksi.

Mikäli hallituksen yhtiökokoukselle antamat esitykset poikkeavat Ilmarisen periaatteista, keskustelemme ensisijaisesti kyseessä olevan yhtiön kanssa ennen yhtiökokousta näkemysten yhteensovittamiseksi. Mikäli keskustelu ei ole mahdollista tai ei johda yhteisymmärrykseen, käytämme omistajan oikeuksiamme mahdollisen äänestämisen yhteydessä. Pyrimme varmistamaan, että yhtiö tietää perusteet äänestyskäytännöille niissä tapauksissa, joissa emme kannata hallituksen esitystä.

Tarvittaessa Ilmarinen tekee osakkeenomistajana hyvää hallintoa ja vastuullisuutta edistäviä ehdotuksia sekä tukee muiden omistajien vastaavia ehdotuksia ja osallistuu niiden valmisteluun.

Ilmarinen julkaisee verkkosivuillaan pörssi-yhtiöiden yhtiökokouksissa antamansa äänät.

[Ilmarisen äänestykset yhtiökokouksissa](#)

Vuoropuhelu omistamiemme yhtiöiden, muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa

Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella

Ilmarinen käy keskustelua omistamiensa yhtiöiden johdon ja tarvittaessa hallituksen kanssa osana normaalia salkunhoitoa. Keskusteluissa käymme läpi yritysten liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Tavoitteena on myös edistää yritysten vastuullisuutta, erityisesti YK:n Global Compact -aloitteen periaatteiden ja niiden perustana olevien YK:n ihmisoikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevien julistusten sekä ILO:n työelämän perusperiaatteita ja oikeuksia koskevien ju-

listusten noudattamista. Ilmarinen pitää tärkeänä, että omistamiemme yhtiöiden strategiassa otetaan laajasti huomioon liiketoiminnalle merkityksellisiä vastuullisuustekijöitä.

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin ja sidosryhmiin

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin yksittäisen yhtiön osalta rajoittuu pääsääntöisesti nimitystoimikuntatyöhön tai vaikuttamisprosesseihin. Teemme tarvittaessa yhteistyötä muiden osakkeenomistajien kanssa epäkohtiin puuttumiseksi. Erityisesti ulkomaisissa omistuksissa on tehokasta toimia yhdessä muiden osakkeenomistajien kanssa. Mikäli epäsuotava toiminta ei lopu vaikuttamisen seurauksena, viimeisenä keinonamme on omistuksesta irtautuminen mahdollisuuksien mukaan. Mahdollisten markkinareaktioiden takia emme pääsääntöisesti voi kommentoida sijoituspäätöksiämme. Käymme mielellämme keskusteluja eri sidosryhmien kanssa erityisesti vastuullisuuden saralla.